

Въоръженъ съ този анализъ, кой-то умъ-тъ си създалъ за своя мощь, като му прѣдалъ сила само съразмѣрна съ порастнала-та сила на чловѣческо-то око, той съсърдоточва още веднажъ свои-тъ усилія на послѣдня-та велика задача. Едно по едно тѣзи препятствія са събарятъ, несокрушима-та сила на анализа върви напрѣдъ отъ побѣда на побѣда, до като най-послѣ достигва высокыя резултатъ: система-та е трайна, равновѣсие-то е съвършено; медленно като са колебае ту насамъ ту нататкъ въ періоды, кои-то поразяватъ въображеніе-то, прѣдѣлы-тъ сж предписанны, вѣнъ отъ кои-то тѣзи колебанія нѣма да излизатъ.

По видимому чловѣческо-то самолюбіе трѣбаше тука да са спре. Задоволенъ съ това дѣто е завладѣлъ тайна-та на система-та, съ коя-то смы съединены, умъ-тъ можеше да спре горѣща-та борба, и да остави областъ-та на неподвижны-тъ звѣзды свободна отъ свои-тъ втѣрженія и безпрѣстанны прѣслѣдванія, но не таквось слѣдствие произвожда побѣда-та; успѣхъ-тъ само поражда новы желанія и подбужда на по-мъчны прѣдпріятія. Чловѣкъ, като достигналъ власть надъ своя-та собствена система, смѣло са устремява къмъ небесныя сводъ и са рѣшава да пречете несмѣтны-тъ неговы милионы, да ограничи тѣхна-та безпрѣдѣлна областъ, да измѣри безконечна-та ѳ дълбочина, да назначи центра, около кого-то този безчисленъ роѳ извърша своя тихъ и тайнственъ кръгъ.

Тука са наченва нова ера. Първа-та крачка въ громадно-то прѣдпріятіе са заключавала въ опрѣдѣленіе-то на разстояніе-то на нѣкоя неподвижна звѣзда. Тука пакъ прѣдстояла дълга борба на ума съ препятствія-та, кои-то са виждало, че никаква сила и никакво искусство немогли да надвѣятъ. Обаче и тука неговы-тъ усилія не оставатъ безъ награда. Ако той не достига своя-та главна цѣль, то намѣсто нея награждава са съ най-блѣскавы откритія. Той намѣрва, че могущественныя законъ, кой-то управлява планетны-тъ движенія, распространява са въ областъ-та на неподвижны-тъ звѣзды; тамъ са открито орбитно движеніе, движеніе на слънца около слънца. Голѣма-та скоростъ на свѣтлина-та са измѣрва, за да стане и за напрѣдъ единица за израженіе на онѣзи огромны разстоянія, кои-то още оставало да са откритъ. Смущаванъ, но никога не надвиванъ, още веднажъ и още веднажъ подновява свои-тъ нападенія, до като най-послѣ задача-та захваща полегка-лека да са рѣшава, минува са прѣзъ неизмѣрима-та бездна и разстояніе-то на една неподвижна звѣзда възнаграждава полустолѣтныя трудъ на астронома. А какво трѣба да бжде негово-то тържество, кога-то съ откритіе-то на таквози разстояніе, открыва са въ сжщо-то врѣме планна, по кой-то е построена вселенная! Защо-то разстояніе-то отъ слънце-то до неподвижны-тъ звѣзды е въ сжщо-то врѣме това разстояніе, кое-то раздѣля неподвижны-тъ звѣзды една отъ друга. Само при дълго и напрѣгнато усиліе нашія умъ наченва да постига таквизи грѣматны размѣры на вселенная! Но другъ поразителенъ фактъ са откритъ въ продълженіе-то на тѣзи дълбокы изслѣдванія. Подробно-то изучваніе на неподвижны-тъ звѣзды направило да са измѣни понятіе-то за характеристическо-то свойство на тѣла. Прѣзъ цѣлы хыляды години, тѣ сж смятатъ за съвършено неподвижны точки. Но горѣпоменаты-тъ изслѣдванія доказали, че това было само заблужденіе, кое-то произлѣзвало отъ не-